

at lata evnaveik ómynduggera — serliga í Danmark. Her sipaði hon til spurningin um arv, har rætturin hevur skyldu til at bera so í bandi, at ein arvingur, sum er evnaveikur, verður gjørdur ómyndugur, fyri at hann skal fáa ein verja at umsita sini figgjarligu viðurskipti.

Lis Hammild spurdi ti, hvussu ein evnaveikur fær myndugleikan aftur, um hann hevur mist hann.

Til hetta svaraði Alan Everett, at eitt nú í Svøríki høvdu dómstólarnir lært av mistøkum sínum viðvíkjandi at taka sjálvræðið frá evnaveikum. Ti er tað í dag oftari, at svenskir dómstólar geva evnaveikum myndugleikan aftur, enn umvent.

Eisini sinnissjúk kunnu missa sjálvræðið

At taka sjálvræðið frá

fólki kemur eisini fyri á øðrum økjum, enn hjá teimum evnaveiku.

Sambært ti sonevndu «sinnissjúkralógini» — «álit um rættindini hjá sinnissjúkum» frá 1938 — kann ein sinnissjúkur innleggjast og viðgerast móti sínum vilja, greiddi Árni Olsen, yvirlækni á Psykiatrisku Deild, frá. Stingur hesin spurningurin seg upp, skal ein lækni vátta sinnissjúkuna, umframt at lógreglan skal medvirka, segði Árni Olsen.

maj

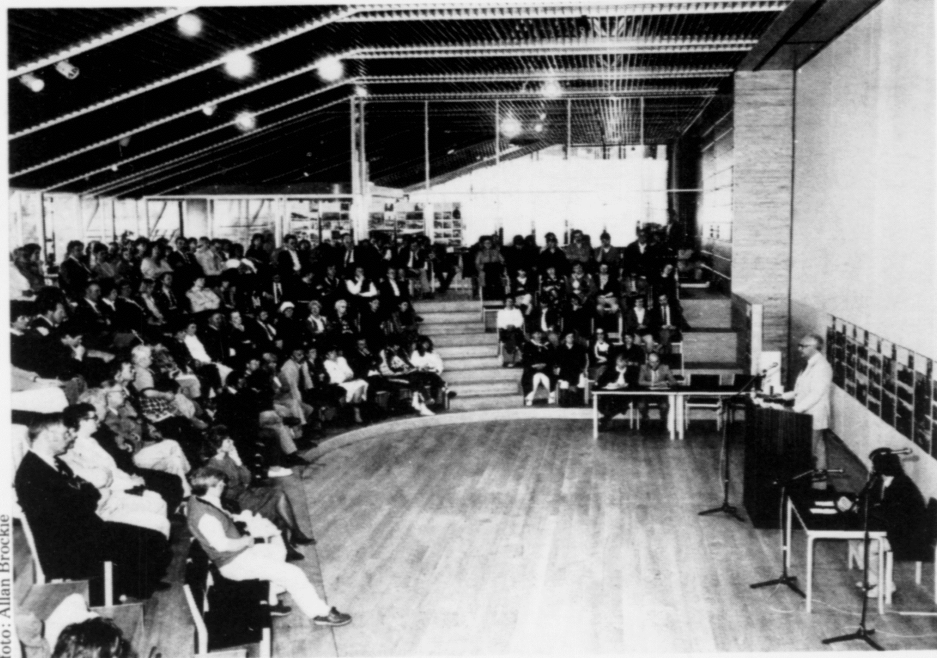

foto: Allan Brockie

Nógv fólk var samankomið til 15 ára føðingardagin hjá Javna í Norðurlandahúsinum 14. maí, har dagurin varð hátíðarhildin við upplestri, røðum og sjonleiki

Allan Everett, svenskur lógfrøðingur:

Evnaveik ofta fyri seksuella ágangi og diskriminación

Evnaveik eru ofta fyri seksuella ágangi, segði svenski lógfrøðingurin Allan Everett, á fundi hjá Javna herfyri.

Ofta verða slíkir tilburðir to ikki meldaðir til lógregluna.

Ein orsök til hetta kann vera, at fólk ofta hava ilt við at trúgva einum evna-

veikum, sum greiðir frá um sexuella ágang móti sær, segði Allan Everett.

— Tað er sera týðningarmikið, at farið verður til lógregluna beinan vegin, um slíkt kemur fyri, segði hann. Boðast má frá sum skjótast, meðan ágangurin enn kann prógvast.

Mismunur

Diskriminación móti evnaveikum er eisini vanlig víða hvar í samfelagnum, segði Allan Everett.

Eitt nú kemur tað ofta fyri, at fólk mótmæla, tá bústaður fyri evnaveik verður settur á stovn í grannalagi teirra, segði

hann.

Hetta er sera grovur mismunur, sum verður framdur móti evnaveikum og slíkt er eisini komið fyri í Føroyum. Allan Everett helt tað verða neyðugt at lóggeva móti slíkari diskriminación á sama hátt, sum lóggevið hevur verið í fleiri londum móti kynsdiskriminering og rasudiskriminering.

Lóggáva broytir ikki hugsunarháttin hjá fólki, helt hann, men lógr kunnu tryggja móti mismuni í fleiri forum — eitt nú tá fólk mótmæla at fáa evnaveik til grannar.

maj

Evnaveik:

Sama rætt til samfelags-ágóðan sum onnur

— Rættarstoðan hjá evnaveikum er ikki bara ein spurningur um lóg. Tað er eisini ein spurningur um at byta ágóðarnir í samfelagnum.

Hetta segði Kjell Lorenzen, skrivari í norska ráðnum hjá foreldrum av evnaveikum, á fundinum um rættarstöðuna hjá evnaveikum, sum felagið Javni skipaði fyri í Norðurlandahúsinum.

Hann sipaði eitt nú til tað ofta vánaliga figgjarliga stóðið hjá andveikravotnum.

— Rættartryggin er ómetaliga skirvislig á stovnum, segði hann. — Niðurskurðir í tilfeingi bróta tær mest grundleggjandi reglurnar.

I skúlanum verða evnaveik eisini ofta fyri vanbyti. Rættur teirra til undirvising verður ofta brotin við, at evnaveikir næmingar ofta fáa nógvr færri timar enn aðrir næmingar. Grundgevingin er, at ongir pengar eru, segði hann.

— Um neyðugt er, at skúlaferkið er fyri figgjar-

ligum niðurskurðum so at færri undirvisingartimar verða, mugu niðurskurðirnir javnast út til allar næmingar — so ikki einans evnaveikir næmingar skulu bota fyri hetta, segði Kjell Lorenzen.

Fyri stuttum varð ein dómur hesum viðvíkjandi feldur í Stavanger. Dómurin, sum vakti miklan ans í Noregi, staðfesti, at tað er beinleiðis ólógligt at lata summar bólkur av næmingum fáa færri timar enn aðrar. — Skúlalógin er ein rættindalóg!

maj

Framhald av síðu 3

staðin av felagskommunalum felagi, har eginpeningurin verður skotin inn í mun til fólkatálið.

at starvsfólkið við flogvøllin verður bytt javnt millum kommunurnar.

at felagið verður stýrt av 6-

mannanevnd, har hvor kommunu eigur sínar 3 limir, og har Tórshavnar býráð velur formannin og Kirkjubear býráð næstformannin. Nevndarlímirnir nýtast ikki at vera bý-ella bygdarráðslimri.

at byggingin og raksturinn verða framd, so vøllurin lýkur oll krav, id loftferðslumyndugleikar seta til altjóða flogvøll, og oll rimilig ynski frá føroysku vinnuni.

at kommunurnar á ongan hátt við tiltakinum vilja úthýsa lands- og/ella statsligum myndugleikum frá at vera við ella yvirtaka bygging og/ella rakstur, ella øðrum kommunum at vera við, men kommunurnar báðar meta, at skal komast úr

teirri naggatódn, id flogferðslan í og úr Føroyum er komin í, liggur tað fyrst á teimum at fáa loysnina framda.

at felagið beinanvegin tekur upp samráðingar við Jarðarráðið og festararnar.

at felagið straks setir neyðuga tekniska hjalp at samskipa projektering og bygging av flogvøllinum.

Tórshavnar býráð form.

(treytað av býráðsins samtykki)

Kirkjubear sóknar bygdarráð form.

(treyta av bygdarráðsins samtykki)

Framhald av síðu 8
helst um einar 4 ella 5 svimjarar.

— Tað er helst vert at gera vart við, at her er talan um eitt bruttolandslið, og ikki sum nevnt var í nøkrum bløðum herfyri eitt nettolandslið.

— Men eftir hvørjum reglum verða svimjararnir úttiknir til landsliðið?

— Tað verður gjørt eftir eini altjóða talvu. Ein fær so og so nógvr stig fyri at svimja crawl upp á eina ávíska tíð, og so og so nógvr stig fyri t.d. bringusvimjing. Tað er skjótari at svimja crawl enn bringusvimjing, og stigatalið er ikki eins, sum givið verður fyri tær ymisku tíðirnar.

— Tað vil siga, at summi svimja betur crawl, og summi betur bringusvimjing, meðan onnur svimja væl í báðum greinum, og oll hesi hava møguleika at vera við á

einum landsliði.

Stór framgongd

— Føroyameistarappingin, sum var í Havn herfyri, visti, at tað er hend stór framgongd hjá teimum allarflestu, sum byrjaðu at venja til landslið fyri einum ári síðani.

— Kanska serliga Hogni Hansen úr Havnar Svímjifelag, sum í hesi kappingini setti bólkamet, hevur havt stórt framstig. Men eisini Elisabeth Mortensen úr Ægir, Anita Ryggshamar úr Vágs Svímjifelag og Sára Bech úr Vágs Svímjifelag hava havt stór framstig.

— Eg kann siga, at næstan oll hava tikið seg fram, og tað er at vóna, at hendan gongdin heldur fram, sigur Simun á Høvdanum, venjari hjá smáunglingalandsliðnum í svímjing, at enda í stuttari viðmerking til Sosialin.